

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **STYLBAU, s. r. o.**, se sídlem Pardubická 118/79, Plačice, zastoupen JUDr. Kamilem Podroužkem, advokátem se sídlem Orlické nábřeží 376/17, Hradec Králové, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, se sídlem Kotlářská 451/13, Opava, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 5. 2022, č. j. 30 Ad 6/2021-42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** uhradit žalobci k rukám jeho zástupce JUDr. Kamila Podroužka, advokáta, na náhradě nákladů částku ve výši **4.114 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Oblastní inspektorát práce pro Královehradecký kraj a Pardubický kraj (dále též „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 20. 1. 2021, č. j. 15333/8.30/19-36, shledal žalobce jako zaměstnavatele vinným ze spáchání přestupku na úseku bezpečnosti práce podle § 30 odst. 1 písm. q) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o inspekci práce“). Tohoto přestupku se měl žalobce dopustit tím, že neplnil povinnosti týkající se pracoviště a pracovního prostředí stanovené v § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky (dále též „nařízení vlády č. 362/2005 Sb.“). Konkrétně mu bylo vytýkáno, že nepřijal technická a organizační opatření k zabránění pádu zaměstnance L. M. z výšky. Za uvedený přestupek správní orgán I. prvního stupně uložil žalobci pokutu ve výši 90 000 Kč a dále povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč. Žalovaný rozhodnutím ze

dne 20. 5. 2021, č. j. 1085/1.30/21-5, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

II.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále též „krajský soud“). Krajský soud shledal žalobu důvodnou a shora označeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného dle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud přisvědčil názoru žalobce, že jeho odpovědnost za vytýkaný přestupek dovést nelze. V řízení bylo totiž jednoznačně prokázáno, že žalobce předal celé staveniště, na kterém došlo k úrazu, společnosti PSV STAVEBNÍ s.r.o., se sídlem Čs. odboje 964, 518 01 Dobruška (dále též „PSV“, či „zhotovitel“), v důsledku čehož neměl povinnost staveniště zajišťovat z hlediska bezpečnosti práce. Krajský soud tak shledal, že žalovaným učiněný závěr ohledně odpovědnosti žalobce na úseku bezpečnosti práce a spáchání přestupku podle § 30 odst. 1 písm. q) zákona o inspekci práce je nesprávný. Z uvedeného důvodu soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Rozsudek krajského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je v plném znění dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) podal proti rekapitulovanému rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu nesprávného právního posouzení. Stěžovatel nesouhlasí s právním názorem krajského soudu, dle kterého žalobce nemohl nést odpovědnost za bezpečnost výkonu práce na kontrolovaném pracovišti z důvodu předání staveniště jinému subjektu (zhotoviteli). K tomu obsáhle shrnul obsah právních předpisů a judikaturu správních soudů, ze kterých dovodil, že i žalobce v dané věci stíhaly zákonné povinnosti, kterých se nemohl zbavit předáním staveniště. Dodal, že povinnosti v oblasti bezpečnosti práce mohou stíhat i vícero subjektů současně (§ 101 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákoník práce“), a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2014, č. j. 6 Ads 63/2013-63, ze dne 13. 6. 2019, č. j. 5 As 222/2018-35 atp.). Stěžovatel tedy setrval na svém předchozím postoji, že žalobce stíhaly jeho zákonné povinnosti týkající se zajištění bezpečnosti jeho zaměstnanců na kontrolovaném pracovišti i po předání staveniště zhotoviteli. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalobce podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém se ztotožnil s rozsudkem krajského soudu. Ačkoliv stěžovatel v kasační stížnosti odkázal na celou řadu právních předpisů a judikatury, zcela opominul dle názoru žalobce stěžejní nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení č. 591/2006 Sb.“),

pokračování

podle něhož za uspořádání staveniště odpovídá zhotovitel, kterému bylo toto staveniště předáno a který jej převzal (§ 2 odst. 3 označeného nařízení). Žalobce dále zdůraznil, že žádnou zákonnou povinnost neporušil. Povinnosti naopak porušil zhotovitel na jím převzatém staveništi, a proto za to byl ve správním řízení postižen. Dle informací žalobce porušení svých povinností zhotovitel uznal a pokutu uloženou mu správním orgánem akceptoval. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a přiznal žalobci náhradu nákladů řízení.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Správní orgány shledaly žalobce vinným ze spáchání přestupku na úseku bezpečnosti práce podle § 30 odst. 1 písm. q) zákona o inspekci práce, kterého se měl dopustit tím, že neplnil povinnosti týkající se pracoviště a pracovního prostředí dle § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 362/2005 Sb.

[8] Podle § 30 odst. 1 písm. q) zákona o inspekci práce se právnická nebo podnikající fyzická osoba *dopustí správního deliktu na úseku bezpečnosti práce tím, že neplní povinnosti týkající se pracoviště a pracovního prostředí stanovené v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, v nařízení vlády o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, nařízení vlády o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky a nařízení vlády o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu.*

[9] Dle § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 362/2005 Sb. zaměstnavatel *přijímá technická a organizační opatření k zabránění pádu zaměstnanců z výšky nebo do hloubky, propadnutí nebo sklouznutí nebo k jejich bezpečnému zachycení (dále jen "ochrana proti pádu") a zajistí jejich provádění na všech ostatních pracovištích a přístupových komunikacích, pokud leží ve výšce nad 1,5 m nad okolní úrovní, případně pokud pod nimi volná hloubka přesahuje 1,5 m.*

[10] Podle názoru Nejvyššího správního soudu krajský soud provedl správný výklad shora označených ustanovení a ta příslušně aplikoval na zjištěný skutkový stav.

[11] I podle názoru Nejvyššího správního soudu ze správního spisu (zejména ze smluvní dokumentace, z protokolu o předání staveniště ze dne 25. 2. 2019 a z výsledků pracovníků společnosti PSV a žalobce) vyplývá, že žalobce jakožto objednatel řádně předal celé staveniště zhotoviteli společnosti PSV, kterážto staveniště převzala, a to vč. všech přenositelných rizik na úseku bezpečnosti práce. S ohledem na uvedené krajský soud

nepochybil, pokud na daný případ aplikoval rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 10. 2016, č. j. 31 Ad 17/2015-61, dle kterého za uspořádání vymezeného pracoviště odpovídá zhotovitel, kterému bylo staveniště předáno a který ho převzal, resp. obdobně vyznívající rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Tdo 163/2013-II.-70, podle něhož je pro posouzení deliktní odpovědnosti za pracovní úrazy na úseku bezpečnosti práce rozhodující, který subjekt staveniště prokazatelně převzal (v daném případě společnost PSV). V tomto ohledu lze zmínit i § 2 odst. 3 nařízení vlády č. 591/2006 Sb., podle něhož *za uspořádání staveniště, popř. vymezeného pracoviště, odpovídá zhotovitel, kterému bylo toto staveniště, popřípadě pracoviště, předáno a který je převzal*. Za situace, kdy došlo k jednoznačnému předání celého staveniště společnosti PSV, nemohl žalobce objektivně nést odpovědnost za bezpečné provádění stavebních prací na tomto staveništi.

[12] Nejvyšší správní soud přitom nikterak nezpochybňuje obecná východiska právní úpravy akcentované stěžovatelem, jakož ani to, že právní úprava umožňuje sankcionovat i vícero subjektů (souběžných porušitelů), s ohledem na povahu ujednání mezi žalobcem a zhotovitelem, resp. celkový obsah spisu není toho názoru, že by měl být za daný delikt zodpovědný vedle zhotovitele i žalobce. Nejvyšší správní soud není ani toho názoru, že by právní úprava bránila v předání staveniště, tak jak k tomu došlo v dané věci. Zhotovitel převzal všechny přenositelné povinnosti stran bezpečnosti práce na daném staveništi. Zavázal se mj. zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci, a to nejen u svých zaměstnanců, ale i ostatních osob, kteří se na provádění díla podílejí, resp. které užil k provádění prací. Zavázal se zajistit dozor nad nimi, jakož i splnění dalších povinností z hlediska BOZP. Zhotovitel byl přitom řádně seznámen se zásadami týkajícími se organizace práce na daném pracovišti, s používáním ochranných pracovních prostředků, s jeho stavem atp. I z dalších podkladů založených ve spisu vyplývá, že zhotovitel se s převzetím staveniště souhrnně zavázal dodržovat bezpečnostní předpisy, přičemž byl mj. povinen určit způsob ochrany a prevence proti úrazům, či jinému poškození zdraví tak, jak to ukládá zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy („zákon o zajištění dalších podmínek BOZP“), a nařízení vlády č. 362/2005 Sb.

[13] Nejvyšší správní soud dodává, že v situaci, kdy na pracovišti pracuje více zaměstnavatelů, jsou povinni mezi sebou uzavřít písemnou dohodu, na základě které je koordinací a prováděním opatření v oblasti BOZP pověřen konkrétní zaměstnanec (§ 101 odst. 3 a 4 zákoníku práce). Z obsahu správního spisu přitom vyplývá, že tímto koordinátorem v dané věci byl zaměstnanec zhotovitele. Objednatel stavby pak funguje jako poslední instance v případě, kdy koordinátor stavby upozorní zhotovitele na zjištěné nedostatky v oblasti BOZP a zhotovitel nepřijme k jejich nápravě přiměřená opatření. Až za takové situace je pak objednatel nově odpovědný za realizaci přiměřených opatření (viz § 18 odst. 2 písm. a) bod 4 zákona o zajištění dalších podmínek BOZP). K tomu ale v nyní projednávaném případě nedošlo.

[14] Výše uvedeným soud nezpochybňuje, že na žalobci vázly zákonné povinnosti (srov. např. § 14, § 15 zákona o zajištění dalších podmínek BOZP, § 101 a násl. zákoníku práce atp.). Pouze na nich však nelze postavit odpovědnost žalobce za předmětný delikt. Soud

pokračování

připomíná, že žalobce byl shledán vinným ze spáchání přestupku dle § 30 odst. 1 písm. q) zákona o inspekci práce, jehož se měl dopustit tím, že neplnil povinnosti týkající se pracoviště a pracovního prostředí, stanovené v § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 362/2005 Sb. S ohledem na uvedené je irelevantní i to, kdo byl formálním zaměstnavatelem předmětného zaměstnance. Podstata přestupku dle § 30 odst. 1 písm. q) zákona o inspekci práce totiž nespočívá v nezajištění konkrétního zaměstnance, ale v nezajištění pracoviště jako celku bez ohledu na to, kdo se na něm pohybuje. Nejvyšší správní soud nad rámec dodává i to, že ze spisu vyplývá, že v den předmětného úrazu byl určen jako vedoucí montáže ocelových nosníků M. K. ze společnosti PSV, který dával L. M. pokyny při přepravě vazníku, při které došlo k předmětnému úrazu.

[15] Oporu pro výklad stěžovatele nelze nalézt ani v jím akcentované judikatuře (zejména rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 6. 2021, č. j. 59 Ad 3/2021-37, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 7. 2020, č. j. 15 A 152/2019-55, rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 24. 2. 2021, č. j. 31 Ad 2/2019-87 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2019, č. j. 5 As 222/2018-35). Uvedené rozsudky se nezabývají identickou skutkovou a právní situací, ke které došlo v dané věci. Na danou věc přiléhá judikatura, o kterou se opřel krajský soud. Nejvyšší správní soud nikterak nezpochybňuje ani závěry rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2014, č. j. 6 Ads 63/2013-63, a ze dne 13. 6. 2019, č. j. 5 As 222/2018-35 atp. Z nich podobně jako z právní úpravy vyplývá, že povinnosti na úseku BOZP mohou současně stíhat více subjektů. To však nic nemění na důvodech, pro které krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil (viz výše).

[16] Nejvyšší správní soud nepřehlédl ani stěžovatelem akcentovanou směrnici Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989, o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, dle které *pokud jsou na jednom pracovišti přítomni zaměstnanci více podniků, musí zaměstnavatelé spolupracovat při uskutečňování opatření týkajících se bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví při práci a, s přihlédnutím k povaze činností, koordinovat svou činnost v oblasti ochrany a prevence pracovních rizik, vzájemně se informovat o rizicích a informovat také své zaměstnance nebo zástupce zaměstnanců*. Jak vyplývá ze spisu, ze strany žalobce jako objednatele byla povinnost vzájemné koordinace a poskytování informací o zásadách BOZP splněna. Ze spisu rovněž vyplývá, že žalobce vypracoval plán bezpečnosti práce. Jeho obsahem jsou mj. zásady bezpečného provozu jeřábu, který obsluhoval poškozený v době, kdy byl zraněn. Součástí plánu bezpečnosti práce je rovněž pověření vedoucího zaměstnance zhotovitele k zajištění bezpečného provozu jeřábu a odpovědnost za jeho organizaci a řízení provozu.

[17] Nejvyšší správní soud není ani názoru, že by krajský soud provedl nesprávný, resp. omezený přezkum, jak tvrdil stěžovatel. Krajský soud postupoval v mezích relevantní právní úpravy, provedl řádný soudní přezkum a nedopustil se ani žádných vad. Nejvyšší správní soud se proto s jeho posouzením ztotožnil a v podrobnostech na něj odkazuje. Nejvyšší správní soud dodává, že výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu, resp. krajského soudu nelze zobecňovat. Krajský soud hodnotil zcela konkrétní (poměrně specifické) okolnosti věci, přičemž s ohledem na obsah kasační stížnosti nebyl dán důvod k přehodnocení jeho závěrů ani v kasačním řízení. V kasačním řízení vymezuje hranice soudního přezkumu stěžovatel. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční.

Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. nález Ústavního soudu ze dne 11. 1. 2007, sp. zn. II. ÚS 493/05, rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS a na ně navazující rozhodnutí).

[18] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobci přiznal soud náhradu nákladů řízení za jeden úkon právní služby - vyjádření ke kasační stížnosti [tj. úkon podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátního tarif)]. Za tento úkon náleží odměna ve výši 3.100 Kč a paušální částka ve výši 300 Kč. Zástupce žalobce je plátcem DPH, soud proto zvýšil odměnu o částku příslušné daně. Celkově je tedy stěžovatel povinen uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 4.114 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2022

Tomáš Foltas
předseda senátu